9-2 Monotrauma utáni funkciózavar, melyet követő komplett rehabilitációt a sérülés összetett vagy szövődményes volta, illetve a sérült fogyatékossága vagy multimorbiditása tesz szükségessé, ellátási programja

I-II szint 2200 szakmakód (felnőtt), 2205 szakmakód (gyermek)

Egy régiót érintő súlyos, vagy többszörös, vagy szövődményes sérülés esetei és a fogyatékos illetve multimorbid személyt ért egy régiót érintő sérülése(i) tartoznak ide, amely(ek) önellátási, közlekedési, ill. súlyos ízületi funkciózavart okoz(nak). Ebbe a csoportba tartoznak az időskori vagy/és orsteoporosis talaján kialakuló csípőtáji és gerinctörések (csigolya összeroppanás is).

1. A páciensek állapotának jellemzése

1.1. Baleset és a kialakult károsodás / funkciózavar / fogyatékosság leírása

Lásd a NEAK honlapján közzétett kitöltési útmutatót, illetve törzseket, továbbá a 6. pont tartalmazza a szakmai ajánlást.

1.2. Állapot-súlyosság: A rehabilitációra kerülő személyek állapot-súlyossága a program kezdetén limitek megadásával: közepesen súlyos

1.3. Humánerőforrás szükséglet

1.3.1. Ápolói szükséglet: közepes /nagy

1.3.2. Specifikus szakdolgozói szükséglet

Alapcsomag minimum feltétel szerint
Bővített csomag: kötözős ápoló (antidecubitus ellátás és sebkezelés), sport terápiát és /vagy hydroterápiát végző szakember, munkapszichológus (munkaképes korúak esetén), gyógytornász, fizikoterápiás szakasszisztens, gyógymasszőr, egyedi segédeszköz-ellátást végző műszerész, ergoterapeuta, pszichológus, szociális munkatárs, dietetikus

1.4. Fogyóanyag szükséglet

1.4.1. Napi átlagos gyógyszer szükséglet: közepes /nagy

Alapbetegség(ek) miatt szükséges gyógyszerek + LMWH, fájdalomcsillapítók, izomlazítók, antidepresszánsok, valamint az átvételkor meglevő szövődmények kezeléséhez szükséges, antibiotikumok, kötözésnél használt szerek (H2O2, Betadine, kenőcsök stb). Tesztcsíkok

1.4.2. Napi átlagos kötszer- egyéb orvosi és orvostechnikai anyag szükséglet: nagy

Alapbetegség(ek), a sérülés jellege és a szövődmények miatt gyakran szükséges: sebkezeléshez szükséges eszközök, kötszerek, fertőtlenítő szerek,

védőruházat, infúziós szerelék, fecskendők, tűk, decubitus alátétek, antidecubitus matrac, pelenka, katéter,

1.4.3. Napi átlagos diagnosztikai anyag (fogyóeszköz) szükséglet: közepes

Alapbetegség(ek) miatt szükséges diagnosztikai anyagok, rutin labor. Rtg., UH (hasüregi, végtagi, ízületi, retenció mérő) EMG, ENG, EKG, vércukor mérő műszer, vérnyomásmérő

2. Betegutak leírása

2.1. Hogyan kerül a páciens rehabilitációra?

Baleseti sebészetről, más, a beteget átmenetileg ellátó osztályról az osztály ambulanciájáról közvetlenül.

2.2. Mi a jellemzője az adott betegcsoportnak a rehabilitációs ellátás időzítésére vonatkozóan?

Jellemzően **elsőbbségi rehabilitáció**, ritkán programozható (az utóbbi általában késői szövődmény vagy tervezett sebészeti beavatkozást követően)

3. A rehabilitációs ellátó helyre vonatkozó kívánalmak leírása

3.1. Fekvőbeteg ellátás, elsőbbségi

Alapcsomag, I. szint: nem súlyos alapbetegség / fogyatékosság esetén. Jellemző ellátás időskori csípőtáji törések esetén.
Tartama: 21-40 nap
Bővített csomag, II szint: ha az alapbetegség súlyos mozgásszervi fogyatékosság – Heine Medin kór, több végtagot érintő parézis, RA, izomatrófia. - áll fenn.
Tartama: 30-90 nap

3.2. Járóbeteg, nappali ellátás, elsőbbségi:

Alapcsomag, I. szint (szakrendelő) / NE: A mobilizálási nehézségek miatt csak FV-i törések esetén jön szóba esetleg nappali ellátás (ld. 3-1 REP), ha a szállítás naponta megoldott. Tartama: 10-15 munkanap (NE), 10-15 alkalom (JB)

Ismételt felvétel rehabilitációs céllal elsőbbségi rehabilitáció befejezését követően, ismételt elsőbbségi ellátás vagy programozható
Ismételt rehabilitáció válhat szükségessé, ha a primer traumatológiai ellátás és elsőbbségi rehabilitáció után

- a törésgyógyulás elhúzódása vagy elégtelensége (álízület kialakulása) miatt spongiosaplastica vagy reosteosynthesis, válik szükségessé - nem programozható műtét esetén ismételt elsőbbségi, egyébként programozható
- a törésgyógyulás során jelentős végtagi tengelyeltérés, csont nekrózis vagy ízületi arthrosis alakult ki, és korrekciós osteotomia vagy endoprotézis beültetés válik szükségessé - nem programozható műtét esetén ismételt elsőbbségi, egyébként programozható
- olyan csont- és/vagy lágyrész defektus marad vissza, illetve konzervatív módon nem gyógyuló decubitus alakul ki, ami miatt major plasztikai beavatkozás (csont

szegment transzport, myocutan vagy kompozit lebeny, esetleg mikrovaszkuláris módszerrel) válik szükségessé – nem programozható műtét esetén ismételt elsőbbségi, egyébként programozható

- Konzervatív kezelésre nem oldódó kontraktúra műtéte után programozható
- Eszközcsere, vagy eszköz elhagyása után intenzív fizioterápiás céllal - programozható

Ismételt felvétel esetén az elsőbbségivel azonos FNO-k használata szükséges.

Jellemző	Minősítő
1.2. állapotsúlyosság a betegek 70-90 %-ára jellemzően (N/Kp/k)	közepes
1.3.1. ápolói szükséglet (N/Kp/k)	közepes
1.4.1. gyógyszer szükséglet (N/Kp/k)	Közepes/nagy (a fogyatékosságot okozó alapb. miatt)
1.4.2. kötszer és egyéb orvostechnikai anyag szükséglet (N/Kp/k)	közepes
1.4.3. diagnosztikai anyag szükséglet (N/Kp/k)	kicsi a műtétek után ismételt rehabilitációs felvétel során rutin labor, rtg.. és UH diagnosztika (nekrózis esetén MR követés)
3.1. ellátási csomag (alap/bővített)	alapcsomag rendszerint egy végtagi vagy ízületi korrekció után történik az ismételt rehabilitációs felvétel
3.2. ellátási szint (I/II/III)	I szint: alapcsomag szükséglettel / II szint: bővített csomag esetén
3.3. ellátás helyszíne (fekvőbeteg/NK/járóbeteg)	fekvő, nappali kórház, esetleg ambuláns* is lehet, ezt jelentős mértékben befolyásolhatja pl., hogy felső vagy alsó végtagi korrekció történt
3.4. ellátás várható tartama (tól – ig)	
Ismételt rehabilitáció várható tartama az első évben (hét/1. év)	21-35 nap

*akkor végezhető ismételt rehabilitáció szakambulancián vagy nappali ellátásban (mindkét esetben az adott ellátást fekvőbeteg formában is végző osztály mellett működő NE / JB), ha a beteg (gyermek) közlekedése megoldható, vagy a szállítást naponta igénybe tudja venni.

Folytatólagos ambuláns ellátásban (kontrollok, döntés a további rehabilitációs szükségletről) milyen programokra lehet szükség a szokványos ellenőrzésen túl? További REP-ek: kéz funkció zavarok (3-1) / fájdalom (4-1) / immobilitás (12-1) kiegészítőként további prevenció gyanánt. Fekvőbeteg ellátás, I szint vagy JB ellátás I szint (szakrendelés): általában elegendő. 12 hónapon belül várható tartott kapcsolódó ellátás: (karbantartás) rekondícionálás – fájdalom vagy ízületi kontraktúra megelőzés.

4. **A rehabilitációs terápiás program kötelezően elvégzendő és dokumentálandó elemei az adott betegcsoportban** a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint

5. **A rehabilitáció eredményességének értékelése**

5.1. Változást jellemző teszteredmények:

- **FNO,**
- **FIM motoros funkciók és FIM összes (kötelező), valamint**
- **további tesztek a funkciózavar függvényében a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint:** Barthel-index, ROM, izomerő, 10 méteres járásteszt, VAS. Gyermekek esetében célskála alkalmazása javasolt.

5.2. Kimeneti jellemző

Foglalkoztatás:

távozáskor nyilatkozni kell a munkaképes korúak esetében arról, hogy a sérült alkalmas-e a munkakör betöltésére, ill. milyen feltételek mellett lehetséges ez. (Munkapszich. vizsgálatok és fizikális állapot alapján.)

Oktatás:

tanuló, esetében az oktatásba visszatérés időpontja / körülményei; felnőttek/ foglalkoztatott esetében az átképzési szükséglet meghatározása

Szociális szükséglet:

idősek esetén valamilyen mértékű gondozás, gyógytorna a háziápolási szolgálat keretében

ha nem térhet vissza otthonába az ellátási helyszín és egyéb szociális juttatások

Segédeszköz szükséglet:

bel- és kültéren való közlekedéshez, szövődmények megelőzéséhez szükséges eszközök, higiénés eszközökkel ellátva

6. **Szakmai ajánlás**

6.1. BNO1

G5730	A n. popliteus lat. károsodása
G5740	A n. popliteus int. károsodása
M8000	Postmenopausalis osteoporosis pathologiás töréssel
M8010	Petefészek eltávolítás utáni osteoporosis pathologiás töréssel
M8020	Inaktivitási osteoporosis pathologiás töréssel
M8030	Sebészeti beavatkozás ut. malabsorptiós osteoporosis pathol. töréssel
M8040	Gyógyszer-indukálta osteoporosis pathologiás töréssel
M8050	Idiopathiás osteoporosis pathologiás töréssel
M8080	Egyéb osteoporosis pathologiás töréssel
M8090	Nem meghatározott osteoporosis pathologiás töréssel, k.m.n.
M8091	Krónikus májbetegség talaján kialakult osteoporosis, pathologiás töréssel
M8430	Stress-fractura, m.n.o.
M8440	Pathologiás csonttörés, m.n.o.
M8490	A csontfolytonosság rendellenessége, k.m.n.
M9660	Csonttörés ortopéd implant., izületi prot. vagy csontbeültetés után
M9690	Beavatkozás utáni csont izomrendszeri rendellenesség, k.m.n.

S1420	A nyaki gerinc ideggyökének sérülése
S1440	A nyak perifériás idegeinek sérülése
S2020	Mellkas zúzódása
S2200	Hátcsigolya törése
S2220	A szegycsont törése
S2300	A háti porckorong traumás sérülése
S2420	A háti gerinc ideggyökének sérülése
S3000	A medence és törzs alsó részének zúzódása
S3200	Az ágyéki csigolya törése
S3201	Az ágyéki csigolyatest törése
S3202	Az ágyéki csigolyaív törése
S3210	A keresztcsont törése
S3240	Az acetabulum törése
S3270	Az ágyéki csigolyák és medence többszörös törése
S3271	Az ágyéki csigolyák többszörös törése
S3440	A lumboscaralis plexus sérülése
S7000	A csípő zúzódása
S7010	A comb zúzódása
S7200	A combnyak törése
S7210	Pertrochanter törés
S7220	Subtrochantericus törés
S7230	A combcsont testének törése
S7240	A combcsont distalis törése
S8000	A térd zúzódása
S8010	A lábszár egyéb és k.m.n. részeinek zúzódása
S8200	A térdkalács (patella) törése
S8210	A sípcsont proximalis végének törése
S8220	A sípcsont (tibia) testének törése
S8230	A sípcsont (tibia) distalis végének törése
S8250	A belboka törése
S8260	A külboka törése
S8370	A térd komplex sérülése
S8410	A N. peroneus sérülése a lábszár szintjében
S8470	Több ideg sérülése a lábszár szintjében
S9200	A sarokcsont törése
S9210	Az ugrócsont törése
S9220	Egyéb lábtő csont(ok) törése
S9230	Lábközépcsont törése
S9290	A láb törése, k.m.n.
T8460	Infectio és inflammatio belső fixatiós eszköz miatt [bármely helyen]
T8490	A belső ortopéd protet.eszközök-implantatumok-graftok k.m.n. szövődm.
T9190	A nyak és a törzs k.m.n. sérülésének következményei
T9820	A trauma bizonyos szövődményeinek következményei

6.2. BNO3

G8190	Féloldali bénulás k.m.n.
G8220	Paraplegia k.m.n.
G8310	Az egyik alsó végtag bénulása
G8330	Egy végtag bénulása k.m.n.
G8340	Cauda equina syndroma
G8390	Bénulásos syndroma k.m.n.
M1250	Sérüléses arthropathia
M2130	Csukló vagy láb bénulása (szerzett)
M2190	Szerzett végtag deformitás, k.m.n.
M2410	Egyéb izületi porc rendellenességek
M2420	Szalag-rendellenesség
M2430	Pathologiás izületi dislocatio és subluxatio, m.n.o.
M2440	Az izület visszatérő dislocatiója és subluxatiója
M2450	Ízületi contractura
M2470	Protrusio acetabuli
M2580	Egyéb, meghatározott izületi rendellenességek
M6100	Traumás eredetű myositis ossificians
M6120	Az izmok bénulásos calcificatiója és ossificatiója
M6220	Az izmok ischaemiás infarctusa
M6240	Izomcontractura
M6250	Izomtömeg vesztés és atrophia, m.n.o.
M8400	Rosszul illeszkedve gyógyult csonttörés
M8410	Össze nem forrt csonttörés [álizület]
M8420	Csonttörés elhúzódó gyógyulása
M8480	A csontfolytonosság egyéb rendellenességei
M8729	Posttraumás csontelhalás k.m.n. lokalizáció
M8900	Algoneurodystrophia
M9600	Álizület fúzió vagy arthrodesis után
M9690	Beavatkozás utáni csont izomrendszeri rendellenesség, k.m.n.
R2620	Járási nehézség m.n.o.
R2680	Járási és mobilitás egyéb és k.m.n. rendellenessége
T8460	Infectio és inflammatio belső fixatiós eszköz miatt [bármely helyen]
T8490	A belső ortopéd protet.eszközök-implantatumok-graftok k.m.n. szövődm.

6.3. FNO-k

b455	A terheléstolerancia funkciói
b710	Az izületek mobilitási funkciói
b730	Izomerő-funkciók
d410	Az alaptesthelyzet változtatása
d450	Járás
d540	Öltözködés

b280	Fájdalom érzése
b620	Vizeletürítési funkciók

b715	Az ízületek stabilitási funkciói
b735	Izomtónus-funkciók
b740	Az izom-állóképesség funkciói
b760	Az akaratlagos mozgási funkciók kontrollja
b770	Járásminta-funkciók
b810	A bőr védőfunkciói
d160	Figyelem összpontosítás
d240	A stressz és más pszichés terhek kezelése
d460	Helyváltoztatás különböző helyszíneken
d465	Helyváltoztatás segédeszköz használatával
d470	Szállítóeszköz használata
d530	Toilette-használat
d550	Étkezés
d640	Házimunka végzése
d710	Alapszintű személyközi interakciók